

ПРОФЕССОР ҚҰНИСБОЙ ЮСУПОВ ТАНИҚЛИ МЕТОДИСТ ОЛИМ

Сафо Матчанов

Тошкент вилояти Чирчик давлат педагогика институти
педагогика фанлари доктори, профессор

Саодат Қамбарова

Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети
педагогика фанлари доктори, профессор

Ключевые слова: процесс урока, стиль, метод, методика.

Key words: the process of the lessons, style, method, methodology

Илм аҳлининг ҳаёт йўлига назар ташланса, кимдир бу йўлга кутубхоналар орқали, кимдир амалий фаолияти натижасида кириб келгани кузатилади. Қорақалпоқ адабиётини ўқитиш бўйича таниқли методист олим Юсупов Қўнисбой Абилович айнан иккинчи тоифага мансуб зиёлилардан.

Қайд этиш жоизки, педагогика фанлари доктори, профессор Қўнисбой Юсуповнинг салкам 20 йиллик фаолияти бевосита мактаб таълими, хусусан, қорақалпоқ тили ва адабиётини ўқитиш муаммолари билан боғлиқликда кечди.

Умр йўлининг 2003–2024-йиллар билан боғлиқ чорак асрлик даври Қорақалпоқ давлат университети бағрида ўтмоқда. Бу кутлуғ даргоҳда у оддий талабаликдан фан доктори, ассистент ўқитувчиликдан кафедра мудири, профессор лавозимига юксалди.

Олимнинг умумтаълим мактаблари ва академик лицейлар амалиёти билан бир умр боғланиб кетиши сабаблари ҳам бежис эмас. Зеро, бу жиҳат талабалик даврида болалар билан ишлашга уйғонган ҳавас ва қизиқишлар, кейинчалик (1986–2003-й.) Чимбой туманидаги 15-мактабда ўқитувчилик билан жиддий шуғулланган йиллари тажрибасига бориб тақалади.

Олим қизиқиш ва интилишларининг ифодаси унинг илмий фаолиятида ҳам бўй кўрсатди. Хусусан, 2002-йилда “Қорақалпоқ адабиётида Айдос бий образи” мавзусида номзодлик; 2021-йилда “Академик лицейларда қорақалпоқ адабиётини ўқитиш методикаси (ташқил этиш шакллари, дарсдан ташқари



машғулотлар)» мавзусидаги докторлик диссертацияларини муваффақиятли ҳимоя қилди.

У Қорақалпоқ давлат университети ва Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Қорақалпоқ ижтимоий фанлар илмий тадқиқот институти ҳузуридаги илмий даражалар берувчи Илмий кенгашлар аъзоси сифатида юксак малакали илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Шунга кўра, Қўнисбой Юсупов педагогик фаолияти давомида олий малакали илмий кадрлар тайёрлаш, филология йўналиши бўйича ўзига хос мактаб шакллантирди, десак муболаға бўлмайди. Унинг фаоллиги қорақалпоқ тили ва адабиётидан малакали кадрларни тайёрлаш ҳамда қорақалпоқ филологияси мактабининг ривожланишига асос бўлди.

Ҳозирги кунда Қўнисбой Юсуповнинг илмий раҳбарлигида 2 нафар мустақил изланувчи ва 4 нафар таянч докторант илмий изланишлар олиб бормоқда. Унинг бир қатор шогирдлари Республикада фан олимпиадаси ғолиблигини қўлга киритган.

Олимнинг “Академик лицейларда қорақалпоқ адабиётини дарсдан ташқари ишлар орқали ўрганиш”, “Академик лицейларда қорақалпоқ адабиётини ўқитиш методикаси”, “Қорақалпоқ адабиётини ўқитиш методикаси”, “Махсус фанларни ўқитиш методикаси”, “Бадиий асарларнинг мазмунини ўрганиш методикаси”, “Қорақалпоқ адабиётини ўқитиш технологиялари”, “Малакавий ва педагогик амалиёт” каби дарслик ва ўқув қўлланмаларида узлуксиз адабий таълим жараёнини ташкил этиш, синфдан ташқари ўқиш ва мустақил ишларни уюштириш, таълим олувчиларнинг бадиий-эстетик тафаккурини ўстириш, китобхонлик маданиятини юксалтириш каби адабий-назарий, методик ва ахлоқий муаммолар ўз ифодасини топган.

Қўнисбой Юсуповни Қорақалпоғистон Республикаси миқёсида илмий йўналишдаги ишларнинг фаол катнашчиси сифатида таърифлаш мумкин. У “Қорақалпоқ адабиётини ўрганиш ва ўқитишнинг долзарб масалалари”, “Ҳозирги филология фанининг долзарб масалалари” йўналишида 2004-йилдан буён доимий тарзда ташкил этиладиган илмий-назарий ва амалий конференциялар ташкилотчиларидан бири, ёш олимларга тадқиқот мавзуларини танлаш ва илмий фаолият бўйича маслаҳатчи.

Олим Қозон, Берлин, Португалия, Рим, Италия, Стокгоlm, Швеция, Токио, Япония, Иерусалим, Исроил, Мадрид, Испания, Париж, Франция каби



хорижий давлатлардаги халқаро илмий-назарий ва амалий конференцияларга илмий мақолалари билан мунтазам равишда иштирок этиб келади. Натижада Қорақалпоқ давлат университети Қорақалпоқ адабиёти кафедрасининг хорижий ва мамлакатимиздаги илмий марказлар билан ҳамкорлик алоқалари янада мустақамланишига замин яратилган.

Ўқув жараёнини методик жиҳатдан таъминлашда Қўнисбой Юсупов томонидан 3 та монография, 2 та дарслик, 4 та ўқув қўлланма, 7 та ўқув-услубий қўлланма ҳамда 300га яқин мақолалар нашр этилган.

Ёшларни ўзига эргаштира олиш қобилиятига эга устоз мунтазам ҳолда талабалар турар жойида маънавият ва ахлоқ-одоб тўғрисида турли хил суҳбатлар ўтказиб келади.

Юсупов Қўнисбой Абилович Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгаши Президиумининг қарорлари билан кўп йиллик самарали педагогик фаолияти ва ўқув-тарбиявий жараёни такомиллаштиришга қўшган салмоқли ҳиссаси, фандаги ютуқлари ва илмий-тадқиқот ишларидаги фаоллиги учун “Фахрий ёрлик”лар билан тақдирланган. Ёш авлодни она Ватанга содиқлик, миллий ва умуминсоний қадриятларга муҳаббат руҳида тайёрлаш ва маънавий-маърифий тадбирлардаги фидойилиги учун учун “Ўзбекистон халқ маърифти аълочиси” кўкрак нишони билан мукофотланган.

Қўнисбой Юсупов АҚШ, Полша, Ҳиндистон каби кўплаб давлатлар илмий-оммабоп журналларининг таҳрир ҳайъати азоси ҳисобланади.

Қўнисбой Юсупов ўзи фаолият юритаётган университет жамоасида катта обрў-эътиборга эга бўлиб, самарали илмий ва педагогик фаолият олиб боради. У айна пайтда олий ўқув юртлари талабалари учун янгича ёндашувлар асосида ўқув-методик адабиётлар яратиш устида изланишлар олиб бормоқда.

Биз кичик бир мақола доирасида Қўнисбой Юсупов шахсияти ва фаолиятини белгиловчи айрим чизгилар билан чекландик. Муборак 60 ёшини нишонлаётган, қорақалпоқ халқи фарзандларига илм беришдек машақатли ишни зиммасига олган, юксак малакали мутахассислар тайёрлашдек замонга ҳамнафас олимга келгусидаги ишларига улкан ижодий парвозлар, сихат-саломатлик тилаймиз.



Фойдаланилган адабиётлар

1. Yusupov K.A. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwdıń ilimiy metodikalıq tiykarları. Monografiya. – Tashkent: NIF MSH, 2024. –154 b. UDK: 82 KBK: 83 Yu 91. ISBN: 978-9910-793-05-9.
2. Yusupov K.A. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwda ádebiy materiallardı tallaw metodikası. Monografiya. – Tashkent: METHODIST NASHRIYOTI, 2023. –120 b
3. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын оқытыў методикасы. Монография. – Нөкис: Qaraqalpaqstan, 2019. – 7 б.т. – 112 б.
4. Yusupov K.A., Yusupov I.K. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwda innovaciyalıq-pedagogikalıq texnologiyalar. Oqıw qollanba. – Tashkent: METHODIST NASHRIYOTI, 2023. – 148 b
5. Юсупов К.А. Академик лицейларда қарақалпақ адабиётини ўқитиш методикаси (педагогика фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2021. – 4 б.т – 66 бет.
6. Юсупов К.А. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası. Sabaqlıq. – Tashkent: Sano-standart, 2018. – 21 б.т. – 336 б.
7. Yusupov KA Arnawlı pánlerdi oqıtıw metodikası. sabaqlıq. – Tashkent: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 19 б.т. – 304 б.
8. Юсупов К.А. Kórkem shıǵarmalardıń mazmunıń úyreniw metodikası. Oqıw qollanba. – Tashkent: Yosh avlod matbaa, 2021. – 23,75 б.т. – 380 б.
9. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw texnologiyaları. Oqıw qollanba. – Tashkent: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 9.3 б.т. – 144 б.
10. Юсупов К.А. Qánigelik hám pedagogikalıq ámeliyat. Metodikalıq qollanba. – Nókis: Pimpaz, 2021. – 3.75 б.т. – 60 б.
11. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасын таллаў усыллары. Metodikalıq qollanba. – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2017. – 4 б.т. – 64 бет.
12. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын сабақтан тыс жұмыслар арқалы үйрениўдиң илимий методикалық мәселелери. Metodikalıq qollanba. – Nókis: Miraziz Nukus, 2018. – 5 б.т. – 80 б.
13. Юсупов К.А. Қәнигелик пәнди оқытыўда инновацион технология. – Nókis: Miraziz Nukus, 2015. – 6 б.т. – 96 бет.
14. Konis A. Yusupov. Studying Forms of Teaching Karakalpak Poetry at Academic Lyceums. Eastern European Scientific Journal. Germany. Ausgabe, 3-2018. 72-75.



15. Konis A. Yusupov. Studying Karakalpak Poetry in Academic Lyceums by Various Methods in Class. Eastern European Scientific Journal. Germany. 1-2019. 83-85.

16. Yusupov K.A. Scientific and theoretical foundations of teaching Karakalpak literature at academic lyceums // Journal of Critical Reviews. – Vol 7, Issue 7, 2020. №1. P.P. 349-354

17. Повышение интереса учащихся к литературе на основе анализа художественных произведений. «Наука и Общество» журнал, №2 2018, стр.32-34.

18. Юсупов К.А. Изучение внеаудиторных работ по каракалпакской литературе в академических лицеях «Наука и Общество» журнал, №3 2018, стр.36-38.

19. Yusupov K.A. Curricula for teaching karakalpak literature. // Academia: An International Multidisciplinary Research Journal <https://saarj.com>. Academia ISSN: 2249-7137 Vol. 11, Issue 5, May 2021, Стр. 1069-1074. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.492

20. Yusupov K.A. Scientific and methodological problems of studying karakalpak literature. //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR) <https://www.tarj.in>. ISSN: 2278-4853 Vol 10, Issue 5, May, 2021. Стр. 585-590. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.699. 10.5958/2278-4853.2021.00451.1

21. Юсупов К.А. Изучение творчества Чингиза Айтматова в академических лицеях // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2021. – №7. – стр. 52-53 (13.00.00. №8).

22. Юсупов К.А. Актуальные вопросы преподавания каракалпакской литературы в академических лицеях / Литература и художественная культура тюркских народов в контексте восток-запад. Материалы Международной научно-практической онлайн-конференции Казань, 22-25-октября 2020 г. Стр.352-355.

23. Юсупов К.А. Изучение лирики Усербай Алеёва / Литература и художественная культура тюркских народов в контексте восток-запад. Материалы Международной научно-практической онлайн-конференции Казань, 22-25-октября 2020 г. Стр.348-351.

24. Юсупов К.А. Академиялык лицейлерде шайыр лирикасын үйрениў. // Илм-фан ва таълимнинг ривожланиш истикболлари. Республика илмий



конференцияси тўплами. – Тошкент: www.openscience.uz, 25 сентябрь 2020 йил. – №6. – Б. 25-28.

25. Юсупов К.А. Научно-методических основы преподавания каракалпакской литературы. International Scientific Journal Theoretical & Applied Science p-ISSN: 2308-4944 (print) e- ISSN:2409-0085 (online) Year: 2021 Issue: 11. Pp. 362-371. <http://T.Science.org>.

26. Юсупов К.А. Педагог шайыр лирикаси хэм тәлим-тәрбия мәселелери // *Ilm ha'm ja'miyet*. Нукус давлат педагогика институти журналы. – Нукус, 2021. №4. Б. 100-102.

27. Юсупов К.А. Өсербай Әлеўовтың лирикасын үйрениў. «Әмиўдәрья», 2021, – №4, Б. 63-68.

28. Юсупов К.А. Әбдимурат Атажановтың дәретиўшилиқ устаханасы. «Әмиўдәрья» журналы, №5, 2018, 68-75.

29. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Ө.Хожаниязов дәретиўшилигин үйрениў // *Ilm ha'm ja'miyet*. Нукус давлат педагогика институти журналы. – Нукус, 2020. – №1. – Б. 32-35.

30. Юсупов К.А. Развитие устной культуры учащихся на уроках литературы // *Til va adabiyot ta'limi*. – Тошкент, 2022. – №1. – Б. 70-71

31. Yusupov K.A. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida qoraqalpoq adabiyotini o'qitish masalalari// *Til va adabiyot ta'limi*. – Тошкент, 2022. – №2. – Б. 17-18

32. Yusupov K.A. Teaching students the methods of artistic depiction in Karakalpak prose. // *Journal of Hunan University (Natural Sciences)*. Vol. 49. No. 04. April 2022. Page - 590-603.

33. Yusupov K.A. Methods of selection of Karakalpak Novels. // *Journal of Positive School Psychology*. (Scopus) Volume. 6, No. 4 (2022). Page - 26-30. ISSN: 7152-7159.

34. Yusupov K.A. Learning Discussing the Epic Novels. // *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*. Volume 7 I March 2022. Page - 26-30. ISSN: 2795-739X.

35. Юсупов К.А. Обучение основам письменной речи учащихся. // «PEDAGOGS» international research journal. Volume-7, Issue-1, April-2022. – Стр. 176-181.

36. Yusupov K.A. Theoretical foundations of teaching Karakalpak literature. // GALAXY international interdisciplinary research journal (GIIRJ). ISSN (E): 2347-6915. Vol. 10, Issue 5. (2022). PP. 210-216.

37. Юсупов К.А. Әдебияттануында салмақлы орны бар алым. ҚМУ хабаршысы, №1, 2015, 132-136.

38. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасында пейзаж хәм қахарман образын үйрениў мәселелери. ҚМУ хабаршысы, №2, 2015, 92-96.

39. Юсупов К.А. Изучение произведений писателя на уроках литературы // Международный научно-образовательный журнал «Образование и наука в XXI веке». Выпуск №26 (том 4), май, 2022. – Стр. 196-201.

40. Yusupov K.A. Methodology for analyzing lyrical works in literature lessons. // Miasto Przyszłości. (Impact Factor: 9.2). Vol. 26(2022). Page - 200-208. ISSN: 2544-980X.

41. Юсупов К.А. Изучение творчества С.Мажитова в школе. //V Международный журнал научных исследований «Научный импульс». Выпуск №1, 30 август, 2022. – Стр. 44-50.

42. Yusupov K.A. Methods of Teaching the Works of O.Satbaev in Schools. // Journal of intellectual property and human rights. Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 44-53. ISSN: 2720-6882.

43. Yusupov K.A., Jiemuratova A.S. Development of Oral and Written Speech of Students in Schools. // Journal of intellectual property and human rights. Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 56-66.

44. Юсупов К.А. Образ Айдос бия в каракалпакской литературе. // I International science conference on multidisciplinary research, Abstracts of International Scientific and Practical Conference. Berlin, Germany January 19-21, 2021, стр. 766-769

45. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской лирике. / III International science conference on e-learning and education, Abstracts of III International Scientific and Practical Conference. Lisbon, Portugal February 2-5, 2021, стр. 349-353.

46. Юсупов К.А. Изучение творчество Казакбай Юлдашева /V Международная научно-практическая конференция по новым тенденциям в науке и образовании «Theoretical and scientific bases of scientific thought», 16-19 февраля, 2021 г., Рим, Италия, стр. 503-508.



47. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде А.Атажановтың прозасын үйрениу. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 443-448.

48. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Аббаз Дабылов лирикасын оқыту технологиялары. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 431-432.

49. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Лирикалық шығармаларды оқыту методикасы. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 469-474.

50. Юсупов К.А. Изучение литературных жанров. / VIII Международная научно-практическая конференция «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution», 02-05 марта, 2021 г., Токио, Япония, стр. 198-203.

51. Юсупов К.А. Изучение творчества Аденбая Тажимуратова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 226-232.

52. Юсупов К.А. Изучение произведения писателя в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 233-238.

53. Юсупов К.А. Изучение творчества Кали Жуманиязова в академических лицеях. //IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 239-243.

54. Юсупов К.А. Изучение творчества Конысбай Камалова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 250-256.



55. Юсупов К.А. Изучение произведения Мамбеталы Кайыпова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 257-264.

56. Юсупов К.А. Изучать разборы эпических произведений в академических лицеях. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон.

57. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде көркем шығармаларды оқыту технологиялары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-марта, 2021 г., Лиссабон: стр.237-242

58. Юсупов К.А. Драмалық шығармаларды оқыту ұсыллары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр. 243-248.

59. Юсупов К.А. Изучение лирика Кунхожа в академических лицеях. /XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: стр. 160-165.

60. Юсупов К.А. Жазыушылардың дәретиушилик психологиясы. / XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: – стр. 180-185.

61. Юсупов К.А. Использование современных педагогических технологий в преподавании каракалпакской литературы /Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская литература и культура в контексте взаимодействия национальных литератур и искусств». Казанский федеральный университет, 26-марта, 2021 г.стр.356-362.

62. Юсупов К.А. Изучение творчества Сапа Матчанова. /XV Международная научно-практическая конференция «The world science of modernity. Problems and prospects of development», 25-26 марта, 2021 г., Париж, Франция: стр. 170-175.



63. Юсупов К.А. Инновационные технологии в обучении каракалпакской литературе /Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская поэзия и культура второй половины XX начала XXI века». Казань, 26- апреля, 2021 г. Стр.341-346.

64. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Айдос баба» (Мың тиллаға баҳаланған гелле) драмасын таллаў усыллары / «Түркий халықлары фольлоры хэм әдебияты тарийхы изертлениўиниң әҳмийетли мәселелери» атамасындағы online халықаралық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. – Нөкис: НМПИ баспасы, 2021 (27-28-май), – 245-248-бб.

65. Юсупов К.А. Карақалпак прозасында миллий психологияның сәўлелениўи. /«Түркий филологияның әҳмийетли мәселелери» атамасындағы халықаралық илимий-теориялық конференция материаллар топламы. Нөкис, «Қарақалпақстан», 2021, 113-118-бб.

66. Юсупов К.А. Развитие литературной речи и письменного языка учащихся на уроках литературы. “Models and methods for increasing the efficiency of innovative research” a collection scientific works of the international scientific conference (11 Desember, 2021) – Berlin: Copenhagen, 2021. ISSUE– p. 161-165.

67. Юсупов К.А. Қосық теориясын арнаўлы изертлеўши алым.. /Инсан қәдири – инсанлар қәлбинде. (илимий, илимий-публицистикалық хэм публицистикалық мақалалар топламы. – Нөкис: Қарақалпақстан, 2022, – 151-159- бб.

68. Юсупов К.А. Анализ методика художественного произведения /Сборник материалов Международную научно-практическую конференцию посвященной 60 – летию кафедры «Педагогика» на тему: «Современное общество и педагогическое образование». Казакстан, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия университети. 22-апреля, 2022 г Стр.268-271.

69. Юсупов К.А. Ádebiyat sabaqlarında oqıwshılardıń dóretiwshilik kompetenciyasın rawajlandırıw. /The and analytical aspects of recent research: International scientific-online conference, Part 1, Issue 5: May 31st 2022. Turkiya, Istanbul: pp. 104-109.

70. Юсупов К. Академиялық лицейлерде жазыўшылар дәретиўшилигин үйрениў / Ўзбекистонда илимий-амалий тадқиқотлар. Республика 15-кўп тармакли илимий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами. – Тошкент: Tadqiqot, 30 апрел 2020 йил. – Б. 228-230.



71. Юсупов К.А. Академик лицейларда адабиёт дарсларини ўқитиш технологиялари / Илм-фан ва таълимнинг ривожланиш истиқболлари. Республика илмий биринчи конференцияси тўплами. – Тошкент: www.openscience.uz, 27 апрел 2020 йил. – №1. (2-қисм). – Б. 25-28.
72. Юсупов К.А. Академиялық лицейларде лирикалық шығармаларды таллаў // Қорақалпоқ давлат университети ахборотномаси. – Нукус, 2020. – №1. – Б. 181-184
73. Юсупов К.А. Академиялық лицейларде драмалық шығармаларды интерактив технологиялар менен оқытыў // Муғаллим ҳәм үзликсиз билимлендириў. – Нөкис, 2019. – №6/1. – Б. 4-8
74. Юсупов К.А. Конысбай Камалов дәретиўшилигин үйрениўдиң гейпара мәселелери// Ilim ha'm ja'miyet. Нукус давлат педагогика институту журналы. Нукус, 2019. №4. – Б. 94-98
75. Юсупов К.А. Эпик асарларини ўрганиш усуллари. / в конференция и публикацию статьи в сборнике «Международная конференция академических наук », 25- сентябрь, 2022. Россия. Стр. 115-126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7111598>.
76. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений на уроках литературы. /Spain International scientific-online conference: “Solution of social problems in management and economy” Part 1, Issue 2: September 20, 2022. Spain, Испания: pp. 21-26.
77. Юсупов К.А. Халмурат Сапаров дәретиўшилиқ жолы. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 1996. 3-4-саны, 54-60.
78. Юсупов К.А. Бердақ шығармаларын үйрениў усыллары. «Қарақалпақстан муғаллими» журналы, Нөкис, 1996. 1-2-саны, 12-15.
79. Юсупов К.А. Оқыўшыларымыз пикир айтады. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 3-саны.
80. Юсупов К.А. «Айдос бий» дэстаны ҳәм тарийх. Әмиўдәрья ж, Нөкис, 2000. № 6,110-115.
81. Юсупов К.А. Хэзирги дәўир ҳәм Бердақ шайыр мийрасына көз қарас. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2001. 2-саны, 126-128.
82. Юсупов К.А. Хэзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образы. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 5-саны, 130-131.



83. Юсупов К.А. Хәзирги дәүир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образының өзгешеликтери. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 6-саны, 138-139.
84. Юсупов К.А. «Шырашылар» романының көркем психологизми. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2006. 6-саны, 112-115.
85. Юсупов К.А. XX әсирдеги қарақалпақ прозасында көркем психологизм мәселелери. «Муғаллим хәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2007, 4-саны, 11-15 бб.
86. Юсупов К.А. Ишки монолог хәм шеберлик. Әмиўдәрья ж, Нөкис 2008. №1, 113-116 бб..
87. Юсупов К.А. Лирикалық прозада көркем психологизм. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2008. 2-саны, 124-127.
88. Юсупов К.А. Жазыўшылардың дәретиўшилиқ шеберлигин үйрениў методикасы. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-санлар, 126-129.
89. Юсупов К.А. И.Юсуповтың «Ўатан топырағы» шығармасының мазмунын үйрениў. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-саны, 46-49.
90. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиятын интерактив методлар менен оқытыў усыллары. ҚМУ хабаршысы, 2011, 1-2-саны, 58-60.
91. Юсупов К.А. Қарақалпақ лирикасын изертлеўши алымның дәретиўшилигин үйрениў. «Муғаллим хәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2012, 1-саны, 3-8.
92. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде И.Юсупов дәретиўшилигин лекция түрлери менен үйрениў усыллары. ҚМУ хабаршысы, 2012, 3-4-санлар, 30-32.
93. Юсупов К.А. Жазыўшылар дәретиўшилигин үйрениў усыллары. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2012. 4-саны, 115-118.
94. Юсупов К.А. Қонысбай Камалов-қарақалпақ прозасын изертлеўши алым. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 1-саны, 82-91.
95. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 6-саны, 123-128.
96. Юсупов К.А. Әдебиятты оқытыўдың усыллары. «Еркин Қарақалпақстан» газетасы, 1992, 28-февраль, №199-200 (16119)
97. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиятында мухаббат жыршысы. «Қарақалпақстан жаслары» газетасы, 1993, 27-март.



98. Юсупов К.А. Еркін қосық-қарақалпақ поэзиясында жаңалық па? «Шымбай қауазы» газетасы, 1991, 27-декабрь, №104 (7030).
99. Юсупов К.А. Әдебиаттаныу илиминің жан күйери еди... Илим хәм әдебиаттың машақатлы жолларында. (илимий-әдебий хәм еске түсириулер), Нөкис, 2012, 70-73.
100. Юсупов К.А.. Кәсип өнер коллежлеринде Т.Қайыпбергеновтиң «Көздиң қарашығы» романын үйрениу ұсыллары. Илимий топлам (Магистрантлар ушын), Нөкис-2012.Б. 93-94.
101. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтиң «Қарақалпақ қызы» романында пейзаж хәм қахарман образы. Хәзирги филология илимлеринің әхмийетли мәселелери. (Республикалық илимий-теориялық конференциясы мақалалар топламы, 1-бөлим), 2013жылы, 76-80.
102. Юсупов К.А.Айдос деген уллы киси. Бердақ миллий мәдениатымыздың байтереги. (Илимий топлам, Нөкис, «Билим», 2013, 24-26.)
103. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиатын изертлеуши. «Әдебиатшы - алым хәм устаз » ҚМУ, Нөкис , 2014, 125-133.
104. Юсупов К.А. Әжинияз шайырдың лирикасын оқытыуда интерактив методлардың қолланылыуы. «Қарақалпақ әдебиатының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
105. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Тәнхә өзине мәлим сыр» повестинде қахарман образын жасау ұсылы. «Қарақалпақ әдебиатының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
106. Юсупов К.А. Ғәрезсизлик дәуирде Бердақ дәретиушилигинің үйренилиуи. «Бердақ-классикалық әдебиатымыздың бийик шыңы» атамасындағы республикалық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. ҚМУ, Нөкис, 2017.
107. Юсупов К.А. Ғәрезсизлик дәуирде Бердақ дәретиушилигин үйрениу. «Классикалық әдебиаты жәмийеттеги манауий жаңаланыу мәселелери» атамасындағы халық аралық илимий-конференция материаллары топламы, Нөкис, «Илим», 2017, 49-51.
108. Юсупов К.А. Ғәрезсизлик дәуириндеги қарақалпақ әдебиатын оқытыуда ушырасатуғын айырым мәселелер. Филологик тадқиқотлар-VII. Нөкис, 2016, 138-140.



109. Юсупов К.А. Содержание и способы изучения внеклассных работ по каракалпакской литературе в академических лицеях. (Международная научно-практическая конференция «Фундаментальные научных исследования».) Астана, 2018.стр.116-122.

110. Юсупов К.А. Академиялық лицей оқыўшыларына К.Мәмбетов повестылериндеги образларды үйретиў усыллары // Уллы устаз ҳаққында сөз. Илимий хәм публицистикалық мақалалар топламы. – Нөкис: Miraziz Nukus, 2020. – Б. 175-181.

111. Юсупов К.А. Фантастикалық романды таллаў усыллары. / International scientific –online conference: Intellectual education techological solutions and innovative digital tools. Netherlands conference. January, 2023. - pp. 10-19.

112. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской прозы / “England” modern psyhology and pedagogy: problems and solution. Vol. 11 No.1 (2023): London conference: January, 2023. - pp. 5-14.

113. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений в школе // Международный научно-образовательном электронном журнале «Лучшие интеллектуальные исследования». – Москва: Том-1, часть 8. 10-27- 2023 г. – Стр. 44-52.

114. Yusupov K.A. Scientific theoretical bases of discussing the significant orks. Science and innovation international scientific journal volume 2 issu 9 september. UIF-2022: 8.2/ ISSN: 2181-3337. Page-81-91

115. Юсупов К.А. Методов обучения лирика Ж.Аймурзаева в школе // Международный научный журнал «Научный импульс». – Москва: №14 (100), часть 1. , 2023 г. – стр. 218-230.

116. Yusupov K.A., SCIENTIFIC AND THEORETICAL ASPECTS OF TEACHING KARAKALPAK FOLKLORE WORKS IN THE SENIOR CLASSES. . “American journal of Public Diplomacy and International Studies. www.grnjournal.us (AJPDIS global research Network), Volume 01, Issue 08, 2023 ISSN (E): 2993-2157, SJIF 2023=7.49. Page-20-25.

117. Yusupov K.A. Teaching methods of literary works in Karakalpak literature . “American juornal of Science on Internation and Human Development . www.grnjournal.us (AJPDIS global research Network), Volume 01, Issue 08, 2023 ISSN (E): 2993-2750, SJIF 2023=7.49. Page-55-60.



118. Yusupov K.A. Scientific and methodological problems of studying Karakalpak literature at schools through extracurricular activities. "Best journal of Internation in sciense, research and Development. Volume 2, Issue: 10,2023 ISSN:2835-3579, New York. Page- 317-325.

119. Yusupov K.A. Joqarı klasslarda "Alpamıs" dástanın oqıtıwda interaktiv texnologiyalar // Международный современный научно-практический журнал «Новости образование: Исследование в XXI веке». – Москва: №14 (100), часть 1. Октября, 2023 г. – Стр. 194-205.

120. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Т.Қабуловтың өмири хәм лирикасын үйрениў // Илим ha'm ja'miyet. Нукус давлат педагогика институти журнали. – Нукус, 2020. – №1. – Б. 106-110

121. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Т.Қайыпбергенов дөретиўшилигин оқытыў методикасы // Илим ha'm ja'miyet. Нукус давлат педагогика институти журнали. – Нукус, 2020. – №2. – Б. 100-103

122. Yusupov K.A. Problems of Teaching Korakalpok literature // Central asian journal of literature, philosophy and culture. Vol. 03 Issue: 10 - 2022. Page – 75-85. eISSN: 2660-6828.

123. Yusupov K.A. Methodologu for analyzing iyrical works in literature lessons. // Miasto Przysztoǳci. (**Impact Factor: 9.2**). Vol. 26 (2022). Page - 200-208. ISSN: 2544-980X.

124. Юсупов К.А. Изучение художественных произведений в академических лицях // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2021. – №3. – стр. 78-80.

125. Yusupov K.A. Problems of artistic psychologism in Karakalpak prose. Philosophical Readings XIII.4 (2021), pp.2054-2060.2054 10.5281/zenodo.5584439. Info@philosophicalredings.org

126. Yusupov K.A. Joqarı klasslarda xalıq awızeki dástanların oqıtıwda interaktiv texnologiyalar // Международный современный научно-практический журнал «Новости образование: Исследование в XXI веке». – Москва: №14 (100), часть 1. Октября, 2023 г. – Стр. 206-217.

127. Yusupov K.A. Dógerек jumısların úyreniw usılları // Международный научный журнал «Научный Фокус». – Москва: Том 1, №7 (2023), часть 1. ноября , 2023 г. – Стр. 33-35.



128. Yusupov K.A. Technologiyes for teaching karakalpak literature. // Til va adabiyot ta'limi. – Toshkent, 2024. – №2. – Б. 16-18. (13.00.00. №8).

129. Yusupov K.A. КӨРКЕМ ШЫҒАРМАЛАРДЫ ТАЛЛАҰ. Journal of new century innovations. (WSRjournal.com), Volume - 5, Issue - 6. May, (2024). PP. – 113-122.

130. Юсупов К.А. Мәмбеталы Қайыпов дәретіушилигин үйрениў технологиялары. / Proceedings of International Conference on Modern Science and Scientific Hosted online from Paris? France conference. May, 2024. ISSN: 2835-3730. - pp. 268-263.

131. Юсупов К.А. К.Мәмбетовтың «Посқан ел» дилогиясында XV-XVI әсирдеги тарийхый қахарман образларының жасалыўы. / «Алтын Орда хәм карақалпақлар: тарийх, археология, тил, әдебият, фольклор мәселелери» атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция материаллары. – Нөкис, 28-июнь 2024-жыл. – 105-111-бетлер.

132. Юсупов К.А. Оразбай Сәтбаев лирикасын таллаў. /«Қарақалпақ филологиясының мәселелери» атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция мақалалар топламы. – Нөкис: Илим, 2024. – 16-20-бетлер

133. Юсупов К.А. А.Пирназаров – карақалпақ әдебияты тарийхын изертлеўшилердиң бири. /«Қарақалпақ филологиясының мәселелери» атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция мақалалар топламы. – Нөкис: Илим, 2024. – 20-24-бетлер

134. Юсупов К.А. К.Каримовтың «Уллы дашт бөрилери» романында тарийхый шынлықтың сүүретлениўи. /«Қарақалпақ филологиясының мәселелери» атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция мақалалар топламы. – Нөкис: Илим, 2024. – 24-27 -бетлер